

ARBITRAŽNA PRAVILA
pri Arbitražnom sudištu za trgovačke i radne sporove – ASTRS

I. OPĆE ODREDBE

A) Sadržaj Arbitražnih pravila

Članak 1.

(1) ¹Arbitražna pravila pri Arbitražnom sudištu za trgovačke i radne sporove – ASTRS (dalje u tekstu: Arbitražna pravila) uređuju pitanja nadležnosti Arbitražnog sudišta, osnivanje i sastav arbitražnih sudova pri Arbitražnom sudištu te arbitražna pravila pred arbitražnim sudovima pri Arbitražnom sudištu.

B) Područje primjene

Članak 2.

(1) ¹Arbitražna pravila se primjenjuju na sve sporove za koje je prema odredbama samih Arbitražnih pravila ugovorena nadležnost Arbitražnog sudišta ili arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu.

(2) ¹Stranke mogu na temelju sporazuma odstupiti od primjene neke od odredbi Arbitražnih pravila, osim odredbi članka 26. i 56. istih, kao i od kogentnih pravnih propisa mjerodavnih za arbitražni postupak.

(3) ¹Stranke se mogu sporazumjeti da Arbitražno sudište obavlja samo neke od djelatnosti određenih u Arbitražnim pravilima, a napose da Arbitražno sudište:

a) djeluje kao ovlaštenik za imenovanje u *ad hoc* arbitražama, kao i u arbitražama koje provode druge arbitražne ustanove;

b) pruža administrativne i druge usluge te organizira ročišta i stavlja na raspolaganje opremu za održavanje arbitraže po drugim arbitražnim pravilima.

(4) ¹Kad ova Arbitražna pravila, odnosno prava mjerodavna za arbitražni postupak upućuju na sporazum stranaka ili na mogućnost njihova sporazuma o nekom pitanju, takav sporazum obuhvaća i sva pravila o arbitraži koja se u sporazumu navode ili na koja se u sporazumu upućuje.

(5) ¹Ako stranke u svom ugovoru o arbitraži ugovore nadležnost Arbitražnog sudišta ili arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu, ali predvide da će se postupak provoditi po pravilima nekog drugog arbitražnog sudišta ili po

arbitražnim pravilima koja je utvrdila neka druga institucija, ta se pravila, ako stranke nisu nešto drugo odredile, neće primjenjivati na sastav i konstituiranje arbitražnog suda te na ovlaštenja tijela Arbitražnog sudišta u organizaciji i administriranju postupka, kao i na dužnost uplate, visinu i način uplate upisne pristojbe te dužnost uplate, visinu i način uplate materijalnih troškova arbitraže.

(6) ¹Ugovorena pravila o postupku pred drugim arbitražnim sudištem ili ugovorena pravila koja je utvrdila neka druga institucija o predumjivanju sredstava za pokriće materijalnih troškova arbitraže primijenit će se samo ako bi prema tim pravilima arbitri imali pravo na višu nagradu i na povoljniju naknadu troškova od onih propisanih ovim Arbitražnim pravilima.

(7) ¹Sporazum iz stavka 5. ovoga članka može biti sklopljen na neki od načina predviđenih za sklapanje ugovora o arbitraži. ²Takav sporazum može biti sklopljen i suglasnim izjavama stranaka na ročištu pred arbitražnim sudom, u kojem će slučaju biti unijet u zapisnik koji će stranke potpisati.

C) Nadležnost Arbitražnog sudišta

Članak 3.

(1) ¹Nadležnost Arbitražnog sudišta i arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu utemeljuje se ugovorom o arbitraži.

(2) ¹Ako je mjesto arbitraže u Republici Hrvatskoj, stranke mogu ugovoriti nadležnost Arbitražnog sudišta i arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu za rješavanje sporova o pravima kojima mogu slobodno raspolagati.

(3) ¹Ako je mjesto arbitraže izvan Republike Hrvatske, stranke mogu ugovoriti nadležnost Arbitražnog sudišta i arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu za rješavanje sporova o pravima kojima mogu slobodno raspolagati samo ako je barem jedna od njih fizička osoba s prebivalištem u inozemstvu odnosno pravna osoba koja je osnovana po stranom pravu, osim ako je posebnim zakonom propisano da takav spor može riješiti samo sud u Republici Hrvatskoj.

(4) ¹Smatra se da su stranke ugovarajući nadležnost Arbitražnog sudišta za rješavanje određenih njihovih sporova, ugovorile i nadležnost arbitražnog suda koji će biti osnovan prema ovim Arbitražnim pravilima.

(5) ¹Ako u ugovoru o arbitraži nije drukčije izrijekom predviđeno, smatrat će se da su stranke ugovarajući nadležnost Arbitražnog sudišta, ugovorile i nadležnost tijela Arbitražnog sudišta:

a) za imenovanje arbitara i odlučivanje o njihovom izuzeću i opozivu;

b) za određivanje privremenih mjera;

c) za obavljanje drugih poslova predviđenih ovim Arbitražnim pravilima.

D) Otklanjanje nadležnosti

Članak 4.

(1) ¹Ravnatelj Arbitražnog sudišta pojedinačnom odlukom otklonit će nadležnost Arbitražnog sudišta za odlučivanje u određenom sporu i kad je ona ugovorena, ako se sklopljeni ugovor o arbitraži odnosi na prava kojima stranke ne mogu slobodno raspolagati ili ako postoje razlozi iz članka 3. Arbitražnih pravila zbog kojih se nadležnost arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu ne može ugovoriti.

(2) ¹Odluku iz prethodnog stavka ovog članka ravnatelj Arbitražnog sudišta donijet će najkasnije do osnivanja arbitražnog suda.

(3) ¹Ravnatelj Arbitražnog sudišta može otkloniti nadležnost Arbitražnog sudišta odlukom iz stavka 1. ovog članka i kad su stranke ugovorile mjesto, jezik, sastav ili način osnivanja arbitražnog suda, ili pravila o arbitražnom postupku zbog kojih će se arbitraža pred arbitražnim sudom moći provesti samo uz nerazmjerne teškoće ili nerazmjerne troškove, ili ako bi se time bitno odstupalo od načina rješavanja sporova prema Arbitražnim pravilima.

(4) ¹Kada ravnatelj Arbitražnog sudišta otkloni nadležnost u skladu s odredbama stavaka 1. i 3. ovoga članka, smatrat će se da ne postoji valjano sklopljen ugovor o nadležnosti arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu.

(5) ¹Svoju odluku o nadležnosti prema odredbi stavaka 1. i 3. ovoga članka ravnatelj Arbitražnog sudišta može donijeti na prijedlog arbitražnog suda ili Stručnog vijeća Arbitražnog sudišta.

E) Određivanje vrijednosti predmeta spora

Članak 5.

(1) ¹Ako je u tužbi ili protutužbi istaknuto više glavnih tužbenih zahtjeva, vrijednost predmeta spora utvrđuje se posebno za svaki od tih zahtjeva.

(2) ¹Kamate, troškovi postupka i ostala sporedna traženja ne uzimaju se u obzir, osim ako ne čine glavni zahtjev.

(3) ¹Zahtjev za isplatu ugovorne kazne smatra se glavnim zahtjevom.

(4) ¹Ako se tužbenim zahtjevom traži isplata određenog novčanog iznosa, vrijednost predmeta spora određuje se prema visini tog iznosa.

(5) ¹Ako se tužbenim zahtjevom ne traži isplata određenog novčanog iznosa, mjerodavna je vrijednost predmeta spora koju su tužitelj ili protutužitelj naznačili u tužbi odnosno protutužbi. ²Ako ravnatelj Arbitražnog sudišta,

na predstavku stranke arbitražnog postupka ili arbitražnog suda ocijeni da je vrijednost predmeta spora očito suviše visoko ili suviše nisko naznačena, pojedinačnom odlukom će – uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja – samostalno utvrditi vrijednost predmeta spora na koji se tužbeni zahtjev odnosi.

(6) ¹Prije donošenja pojedinačne odluke iz stavka 5. ovoga članka, ravnatelj Arbitražnog sudišta obavezan je omogućiti strankama da se izjasne.

F) Prekid arbitražnog postupka u povodu postupka pred sudom

Članak 6.

(1) ¹Ako je u istoj stvari među istim strankama pokrenuta parnica ili neki drugi postupak pred sudom, arbitražni sud može odrediti da se arbitražni postupak prekine dok se ne okonča parnični postupak pred sudom samo ako utvrdi da za to postoje naročito važni razlozi.

(2) ¹Ako se tijekom arbitražnog postupka otvori postupak predstečajne nagodbe ili stečajni postupak nad kojom od stranaka, arbitražni postupak će se prekinuti ili će nastupiti koja druga pravna posljedica u skladu s mjero-davnim arbitražnim i stečajnim pravom. ²Prema tim pravima prosuđivat će se i nastavak arbitražnog postupka i njegovi učinci.

G) Mjesto arbitraže

Članak 7.

(1) ¹U sporovima bez međunarodnog obilježja stranke mogu ugovoriti mjesto arbitraže u Republici Hrvatskoj.

(2) ¹U sporovima s međunarodnim obilježjem stranke se mogu sporazumjeti da mjesto arbitraže bude i u nekoj drugoj državi. ²Nakon pokretanja arbitražnog postupka stranke ne mogu svojim sporazumom kao mjesto arbitraže odrediti mjesto koje se nalazi izvan teritorija države u kojoj je bilo mjesto arbitraže u vrijeme pokretanja arbitražnog postupka.

(3) ¹Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, mjesto arbitraže je u sjedištu Arbitražnog sudišta.

(4) ¹Ako stranke ugovore mjesto arbitraže izvan sjedišta Arbitražnog sudišta, arbitraža će se održati u ugovorenom mjestu samo ako stranke na zahtjev ravnatelja Arbitražnog sudišta predjme dodatna sredstva za pokriće troškova koji su time izazvani. ²Ako stranke ne predjme zatražena sredstva u određenom roku, Arbitražni sud je ovlašten odrediti mjesto arbitraže u sjedištu Arbitražnog sudišta.

(5) ¹Ako se stranke tome suglasno ne usprotive, arbitražni sud je ovlašten odrediti da se ročište u postupku održava izvan mjesta arbitraže, ako je to

potrebno radi kvalitetnijeg donošenja odluke u arbitražnom postupku. ²Takvo će se ročište održati izvan mjesta arbitraže samo ako stranke na zahtjev ravnatelja Arbitražnog sudišta predjme dodatna sredstava za pokriće troškova koji se time izazivaju. ³Ako stranke ne predjme zatražena sredstva u određenom roku, ročište izvan mjesta arbitraže neće se održati.

(6) ¹Smatrat će se da su arbitražni pravorijek i druge odluke arbitražnog suda donesene u mjestu arbitraže.

H) Jezik arbitraže

Članak 8.

(1) ¹Stranke se mogu sporazumjeti o jeziku ili jezicima, kao i o pismu ili pismima na kojima će se provoditi arbitraža. ²Ako takvog sporazuma nema, arbitražni sud će odlučiti na kojem će se jeziku ili jezicima odnosno pismu ili pismima provoditi postupak, uvažavajući sve okolnosti slučaja.

(2) ¹Sporazum stranaka, odnosno odluka arbitražnog suda o jeziku i pismu arbitraže, ako u njima nije drugačije određeno, primjenjivat će se na sve pismene izjave stranaka, na usmeni postupak te na sve odluke ili druga priopćenja arbitražnog suda, kao i na priopćenja drugih tijela Arbitražnog sudišta.

(3) ¹Arbitražni sud može odrediti da se uz sve pismene dokaze priloži prijevod na jeziku ili jezicima, odnosno pismu ili pismima o kojima su se stranke sporazumjele ili ih je odredio arbitražni sud.

(4) ¹Do utvrđivanja jezika i pisma postupka, tužba, odgovor na tužbu i ostali podnesci mogu se podnijeti na jeziku glavnog ugovora, jeziku ugovora o arbitraži ili na hrvatskom jeziku.

(5) ¹Neće se uzeti u obzir podnesci stranaka i prilozi uz te podneske koji nisu prevedeni na jezike na kojima bi prema odredbama prethodnih stavaka ovog članka trebali biti podneseni.

(6) ¹Sredstva za pokriće troškova prevođenja na ročištima pred arbitražnim sudom, troškova prevođenja odluka i drugih priopćenja arbitražnog suda kao i troškovi prevođenja priopćenja Arbitražnog sudišta i njegovih tijela dužna je, na zahtjev ravnatelja Arbitražnog sudišta, predumiti stranka koja je dužna predumiti troškove arbitražnog postupka. ²Ako ta sredstva ne budu predumljena u roku koji je stranci za to određen, stranke će se obavijestiti da se postupak ne može provesti, dok će se iz položenog predjma arbitrima isplatiti nagrada za do tada obavljeni rad te naknaditi troškovi koje su imali u vezi s time. ³Visinu nagrade i naknade troškova određuje ravnatelj Arbitražnog sudišta.

(7) ¹Arbitražni sud može odlučiti da se ne primjenjuju odredbe ugovora o arbitraži koje predviđaju da se arbitraža provodi na dva ili više jezika ako

s obzirom na državnu pripadnost stranaka odnosno njihovih zastupnika ocijeni da bi prevođenje na sve te jezike znatno povećalo troškove postupka te usporilo i otežalo njegovu provedbu, a da zbog toga prava stranaka da sudjeluju u postupku ne bi bila značajno ugrožena. ²O prigovoru stranke protiv takve odluke arbitražnog suda odlučuje ravnatelj Arbitražnog sudišta. ³Rok za podnošenje prigovora iz prethodne rečenice ovog stavka iznosi 8 (slovima: osam) dana.

l) Zastupanje i savjetovanje

Članak 9.

(1) ¹Stranke mogu imenovati zastupnike i savjetnike po svom izboru. ²Imena i kontaktne podatke, uključujući poštanske adrese, brojeve telefona i telefaksa te adrese elektroničke pošte takvih osoba moraju se pismeno priopćiti Arbitražnom sudištu i drugoj stranci. ³U priopćenju treba naznačiti odnosi li se imenovanje na zastupanje ili na savjetovanje.

II. PODNOŠENJE I DOSTAVA PISMENA

A) Podnesci i druga pismena priopćenja

Članak 10.

(1) ¹Stranke i umješači u postupku podnose tužbu i odgovor na tužbu te druge podneske i pismena priopćenja – zajedno sa priložima uz ta pismena – na adresu Arbitražnog sudišta u dovoljnom broju primjeraka za Arbitražno sudište, protivnu stranku, umješače te članove arbitražnog suda.

(2) ¹Ako u postupku sudjeluje više osoba u svojstvu suparničara, stranke i umješači podnijet će svoje podneske s priložima u dovoljnom broju primjeraka i za svakog od suparničara, neovisno o tome na kojoj se strani u postupku nalaze, osim ako ti suparničari imaju zajedničkog zastupnika.

(3) ¹Drugi sudionici u postupku svoja pismena priopćenja podnose Arbitražnom sudištu na adresu njegova sjedišta.

(4) ¹U primjerku spisa predmeta koji se čuva u sjedištu Arbitražnog sudišta mora se nalaziti barem jedan primjerak od svakog pismena na temelju kojega je arbitražni sud raspravljao i odlučivao. ²Arbitražno sudište izdat će prijepis određene isprave iz spisa koji se čuva sukladno prvoj rečenici ovog stavka na zahtjev jedne od stranaka ili na zahtjev arbitražnog suda.

(5) ¹Arbitražno sudište ili arbitražni sud mogu zatražiti od stranaka da svoje podneske i priloge podnose u elektroničkom obliku.

B) Izravno upućivanje pismena

Članak 11.

- (1) ¹Stranke, umješajući i drugi sudionici u postupku mogu si izravno međusobno upućivati podneske s prilogima i druga pismena priopćenja samo na temelju odobrenja Arbitražnog sudišta, odnosno arbitražnog suda, nakon što isti bude osnovan.
- (2) ¹Arbitražno sudište i arbitražni sud mogu naložiti strankama, osim ako se one tome suglasno ne usprotive, da svoje podneske s prilogima upućuju tijekom postupka izravno jedna drugoj preporučeno s povratnicom na određenu adresu, ili putem elektroničke pošte.
- (3) ¹Uz podnesak upućen Arbitražnom sudištu, stranka koja postupi prema odredbama stavka 1. i 2. ovog članka dužna je priložiti izvornik ili kopiju potvrde o predaji preporučene pošiljke upućene protivnoj stranci, ili potvrdu o primitku elektroničke pošte izdan od strane druge strane.
- (4) ¹Na zahtjev Arbitražnog sudišta ili arbitražnog suda, stranka iz prve polurečenice stavka 3. ovoga članka dužna je priložiti i povratnicu radi dokazivanja uredno obavljene dostave.

C) Dostava

Članak 12.

- (1) ¹Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, smatrat će se da su pismena arbitražnog suda odnosno prilozi uz ta pismena dostavljeni onoga dana kad su predani na poštansku adresu adresatu ili osobi ovlaštenoj za primanje pismena.
- (2) ¹Poštanska adresa je adresa koju su stranke kao takvu naznačile u ugovoru o arbitraži, ili u glavnom ugovoru, ili u ispravi o određenju zadaće arbitražnog suda kao adresu na kojoj će im se obavljati dostava, već prema tome koju su od tih adresa naznačile kao takvu. ²Stranke mogu svoju adresu za primanje pismena naznačiti i naknadno tijekom postupka u podnesku ili na ročištu.
- (3) ¹Ako stranke nisu naznačile svoju adresu prema odredbama stavka 2. ovoga članka, dostava će im se obavljati na registriranu adresu njihovog prebivališta ili boravišta, odnosno poslovnog sjedišta, odnosno na drugu prijavljenu adresu za primanje pismena – ako se ta adresa uz poduzimanje redovnih mjera za njihovo utvrđivanje može utvrditi, a ako se ne može utvrditi, na posljednju poznatu adresu.
- (4) ¹Ako se stranci dostava pismena putem pošte ne uspije obaviti na adresi iz stavka 2. ovoga članka zato što je na toj adresi nepoznata, dostava će se obaviti na adresi iz stavka 3. ovoga članka ako se ta adresa razlikuje od adrese iz stavka 2. ovoga članka.

(5) ¹Ako se dostava stranci ne uspije izvršiti preporučenom pošiljkom s povratnicom na adresi iz stavka 2. odnosno stavka 3. ovoga članka iz razloga što stranka odbija zaprimiti pismeno, smatrat će se da je dostava uredno obavljena istekom roka u kojemu je stranka pismeno mogla podići na pošti.

(6) ¹Ako su stranke u ugovoru o arbitraži ili naknadno odredile da im se dostava obavlja na adresu određene osobe, na primjer javnog bilježnika ili odvjetnika, pa se dostava ne uspije obaviti na toj adresi zato što je ta osoba prestala postojati ili odbija za stranku primiti pismeno, dostava će se obavljati prema odredbama stavka 2. odnosno stavka 3. ovoga članka.

(7) ¹Arbitražno sudište ili arbitražni sud, uz suglasnost stranaka u postupku, može tijekom postupka odrediti i korištenje nekog drugog oblika dostave umjesto pošte.

(8) ¹Ako Arbitražno sudište ili arbitražni sud to smatra potrebnim, dostava će se u arbitražnom postupku obaviti javnobilježničkom dostavom. ²U tom će se slučaju potvrditi javnog bilježnika o obavljenoj dostavi smatrati valjanim dokazom izvršenja iste.

(9) ¹Na ročištu na kojem je rasprava zaključena a na kojemu su bile prisutne sve stranke i svi umješači na njihovoj strani, arbitražni sud može posebnom odlukom odlučiti da će se pravorijek dostaviti strankama u Arbitražnom sudištu u određenom roku. ²U tom slučaju stranke su dužne preuzeti pravorijek u roku od 8 (slovima: osam) dana nakon isteka tog roka. ³Ako one to ne učine, smatrat će se da im je pravorijek dostavljen istekom navedenog roka.

D) Elektronička komunikacija

Članak 13.

(1) ¹Stranke se već u ugovoru o arbitraži ili kasnije tijekom arbitražnog postupka mogu sporazumjeti da Arbitražnom sudištu odnosno arbitražnom sudu svoje podneske i priloge uz te podneske podnose elektroničkim putem ili da ih međusobno razmjenjuju, odnosno da im Arbitražno sudište dostavu svih ili samo nekih pismena (na primjer poziva za ročišta i slično) obavlja također elektroničkim putem.

(2) ¹Elektronička pošta koju stranke, umješači i drugi sudionici u postupku koriste radi komunikacije sa Arbitražnim sudištem, arbitražnim sudom, drugim strankama, umješačima i drugim sudionicima u postupku mora biti zaštićena odgovarajućom razinom enkripcijske zaštite.

(3) ¹Postojanje ili nepostojanje odgovarajuće razine enkripcijske zaštite iz prethodnog stavka ovog članka utvrđuje ravnatelj Arbitražnog sudišta. ²Radi utvrđivanja predmetnog pitanja isti se može savjetovati s informatičkim stručnjacima te dati priliku korisniku elektroničke pošte da se na navedeno pitanje očituje.

(4) ¹Ravnatelj Arbitražnog sudišta može odrediti poseban elektronički format koji su stranke dužne koristiti. ²U tom slučaju primjenjuje se druga rečenica stavka 3. ovog članka.

(5) ¹U slučaju iz stavka 1. ovoga članka stranke su dužne na zahtjev Arbitražnog sudišta ili arbitražnog suda svoje podneske podnositi i u papirnatom obliku.

(6) ¹Mogućnost i način elektroničkog komuniciranja može se utvrditi i u ispravi o određenju zadaće arbitražnog suda.

(7) ¹U slučajevima iz stavka 1. ovoga članka, stranke su dužne elektroničkim putem potvrditi primitak određenih podnesaka i priloga.

(8) ¹Stranka koja ne ispunjava svoje obveze prema odredbama prethodnih stavaka ovoga članka dužna je naknaditi troškove protivnoj stranci koji su time izazvani neovisno o ishodu spora. ²O tome će arbitražni sud voditi računa prigodom odlučivanja o naknadi troškova postupka.

(9) ¹Visinu troškova izazvanih neispunjavanjem obveza iz prethodnih odredaba ovoga članka arbitražni sud odmjerava po slobodnoj ocjeni.

III. ARBITRAŽNI SUD

A) Broj arbitara

Članak 14.

(1) ¹Stranke se mogu sporazumjeti da arbitražu provodi arbitražno vijeće ili arbitar pojedinac.

(2) ¹Ako se stranke nisu prethodno sporazumjele o broju arbitara, u sporovima u kojima devizna protuvrijednost predmeta spora ne prelazi =70.000,00 EUR (slovima: sedamdesettisućaeura) arbitražu će provoditi arbitar pojedinac, dok će u ostalim sporovima arbitražu provoditi arbitražno vijeće od tri arbitra.

B) Osobe koje se mogu imenovati za arbitra

Članak 15.

(1) ¹Stranke mogu imenovati za arbitra i osobu koja nije na listi arbitara Arbitražnog sudišta.

(2) ¹Ovlaštenik za imenovanje može arbitra pojedinca te člana ili predsjednika vijeća imenovati samo s mjerodavne liste arbitara koje je Arbitražno sudište donijelo sukladno svojim internim aktima.

C) Imenovanje arbitra pojedinca

Članak 16.

(1) ¹Ako su se stranke sporazumjele da se imenuje samo jedan arbitar (arbitar pojedinac), njegovo ime dužne su priopćiti Arbitražnom sudištu.

(2) ¹Ime arbitra pojedinca može biti utvrđeno već u ugovoru o arbitraži, u naknadnom sporazumu ili tijekom arbitražnog postupka.

(3) ¹Ako stranke u primjerenom roku koji odredi ravnatelj Arbitražnog sudišta, a koje ne može biti kraće od 8 (slovima: osam) dana od dana predaje odgovora na tužbu Arbitražnom sudištu, odnosno od dana propuštanja podnošenja odgovora na tužbu, ne postupe u skladu s odredbom stavka 1. ovoga članka, arbitra pojedinca imenovat će ovlaštenik za imenovanje iz članka 19. ovih Arbitražnih pravila.

D) Imenovanje arbitražnog vijeća

Članak 17.

(1) ¹Ako arbitražu provodi vijeće od tri arbitra, svaka stranka imenovat će po jednog člana vijeća. ²Tako imenovani članovi vijeća izabrat će trećeg člana koji će biti predsjednik vijeća.

(2) ¹Ako tužitelj ne imenuje arbitra člana vijeća niti u tužbi, niti u roku od 8 (slovima: osam) dana nakon što je naknadno pozvan da to učini, odnosno ako tuženik ne imenuje arbitra člana vijeća niti u odgovoru na tužbu, niti u roku od 8 (slovima: osam) dana nakon što je naknadno pozvan da to učini, člana vijeća će umjesto stranke imenovati ovlaštenik za imenovanje iz članka 19. ovih Arbitražnih pravila.

(3) ¹Ako dva člana vijeća imenovana prema odredbama prethodnih stavaka ovog članka u roku od 8 (slovima: osam) dana od dana imenovanja člana vijeća koji je od njih kasnije imenovan, ne obavijeste Arbitražno sudište o izboru predsjednika vijeća, predsjednika vijeća imenovat će ovlaštenik za imenovanje iz članka 19. ovih Arbitražnih pravila.

(4) ¹Članovi vijeća iz stavka 3. ovog članka bit će u obavijesti o imenovanju i u izjavi o prihvaćanju imenovanja upozoreni na to da će predsjednika vijeća imenovati ovlaštenik za imenovanje, ako oni to ne učine u roku iz citiranog stavka.

E) Imenovanje u slučaju suparničarstva

Članak 18.

(1) ¹Ako u sporu sudjeluje više tužitelja u svojstvu suparničara, isti su dužni prethodno se sporazumjeti o imenovanju zajedničkog arbitra. ²Ako oni to

propuste učiniti do isteka roka od 8 (slovima: osam) dana računajući od dana poziva da zajedničkog arbitra imenuju, istog će s liste arbitara Arbitražnog sudišta imenovati ovlaštenik za imenovanje iz članka 19. ovih Arbitražnih pravila.

(2) ¹Ako u sporu sudjeluje više tuženika koji se u pogledu predmeta spora nalaze u pravnoj zajednici, odnosno čija se prava i obveze koji su predmet spora temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, isti su dužni već u odgovoru na tužbu, odnosno najkasnije u roku od 8 (slovima: osam) dana računajući od dana poziva da to učine, imenovati zajedničkog arbitra. ²Ako to propuste učiniti, arbitra će s liste arbitara Arbitražnog sudišta imenovati ovlaštenik za imenovanje iz članka 19. ovih Arbitražnih pravila.

(3) ¹Ako u sporu sudjeluje više tuženika koji se u pogledu predmeta spora ne nalaze u pravnoj zajednici, odnosno čija se prava i obveze ne temelje na istoj činjeničnoj i pravnoj osnovi, ovlaštenik za imenovanje iz članka 19. ovih Arbitražnih pravila imenovat će sve članove vijeća, bez obzira je li tužitelj imenovao arbitra, odnosno jesu li tužitelji imenovali zajedničkog arbitra, ako u roku od najkasnije 8 (slovima: osam) dana – računajući od dana poziva da to učine – tuženici iz prve polurečenice ovog stavka ne imenuju zajedničkog arbitra.

F) Ovlaštenik za imenovanje

Članak 19.

(1) ¹Stranke mogu sporazumno odrediti ovlaštenika za imenovanje.

(2) ¹Ako se stranke ne sporazume o ovlašteniku za imenovanje ili ako sporazumno određeni ovlaštenik za imenovanje otkloni povjerenu funkciju, ovlaštenik za imenovanje bit će ravnatelj Arbitražnog sudišta.

Članak 20.

(1) ¹Ovlaštenik za imenovanje dužan je imenovati arbitra bez odgode. ²Ovlaštenik za imenovanje obavlja imenovanje primjenjujući postupak po listi propisan stavkom 2. do 4. ovog članka samo ako su se stranke izrijeком sporazumjele o njegovoj primjeni ili ako ocijeni da bi to bilo primjereno za konkretan slučaj.

(2) ¹Primjenjujući postupak po listi:

a) na zahtjev jedne od stranaka ili obje stranke u postupku ovlaštenik za imenovanje dostavit će objema strankama istovjetnu listu koja sadrži najmanje tri imena;

b) u roku od 8 (slovima: osam) dana od dana primitka liste, svaka stranka može vratiti listu ovlašteniku za imenovanje nakon što precрта ime ili ime-

na s kojima se ne slaže i označi brojem preostala imena na popisu prema željenom redoslijedu;

c) nakon isteka roka iz prethodne točke ovog stavka, ovlaštenik za imenovanje imenovat će arbitra između osoba čija su imena odobrena na vraćenoj listi, vodeći računa o redoslijedu što su ga stranke naznačile;

d) ako se imenovanje ne može obaviti na opisani način, ovlaštenik za imenovanje može imenovati arbitra po svojoj ocjeni.

(3) Pri imenovanju arbitra ovlaštenik za imenovanje dužan je u dobroj vjeri uzeti u obzir sve okolnosti koje osiguravaju imenovanje neovisnog i nepristranog arbitra, a posebno opravdanost imenovanja arbitra koji nema državljanstvo koje imaju stranke.

*G) Imenovanje arbitra s prebivalištem
ili redovnim boravištem izvan mjesta arbitraže*

Članak 21.

(1) ¹Stranka koja imenuje arbitra koji nije na listi arbitara Arbitražnog sudišta i čije je prebivalište ili boravište izvan mjesta arbitraže, dužna je predumjeti dodatna sredstva potrebna za pokriće putnih troškova i troškova boravka arbitra u mjestu arbitraže, ako ravnatelj Arbitražnog sudišta pojedinačnom odlukom odredi da takvo imenovanje izaziva neprimjerene izdatke u vezi sa sudjelovanjem takvog arbitra u postupku.

(2) ¹Ako stranka ne predumi sredstva iz prethodnog stavka ovog članka u roku koji joj u svom pozivu odredi ravnatelj Arbitražnog sudišta, smatrat će se da nije imenovala arbitra u roku koji joj je određen.

(3) ¹Dodatni troškovi arbitra iz stavka 1. ovoga članka čine dio troškova arbitražnog postupka.

H) Osnivanje arbitražnog suda

Članak 22.

(1) ¹Smatrat će se da je arbitražni sud osnovan sa danom kada Arbitražno sudište primi izjavu imenovanog arbitra pojedinca odnosno izjave svih članova arbitražnog vijeća o nezavisnosti i o prihvatanju dužnosti.

(2) ¹O datumu iz prethodnog stavka ovog članka Arbitražno sudište posebno će obavijestiti arbitra pojedinca odnosno članove arbitražnog vijeća, kao i stranke u arbitražnom postupku.

I) Nezavisnost i nepristranost arbitara

Članak 23.

(1) ¹Osoba kojoj se netko obrati s upitom radi imenovanja za arbitra obvezna je iznijeti sve okolnosti koje bi mogle dovesti u pitanje njezinu nezavisnost i nepristranost.

(2) ¹Arbitar je i nakon imenovanja dužan bez odgode iznijeti strankama takve okolnosti, osim ako ih je o njima već ranije obavijestio.

J) Zamjena arbitra

Članak 24.

(1) ¹Ako tijekom arbitražnog postupka arbitar iz bilo kojega razloga treba biti zamijenjen, arbitar koji će ga zamijeniti imenovat će se prema odredbama Arbitražnih pravila po kojima je trebao biti imenovan arbitar koji se zamjenjuje. ²Odredbe prethodne rečenice ovog stavka vrijede i onda kada tijekom postupka imenovanja arbitra koji se zamjenjuje neka stranka nije sudjelovala u postupku imenovanja.

K) Izuzeće arbitra

Članak 25.

(1) ¹Ako postoje okolnosti koje nezavisnost i nepristranost nekog arbitra dovode u sumnju koja se – uvažavajući sve okolnosti – ima smatrati opravdanom, ravnatelj Arbitražnog sudišta tog će arbitra pojedinačnom odlukom izuzeti na pismeni i obrazložen zahtjev jedne od stranaka, nakon što je arbitru čije se izuzeće traži, kao i drugoj stranci u postupku omogućio da se o zahtjevu očituju.

(2) ¹Pojedinačna odluka ravnatelja Arbitražnog sudišta iz prethodnog stavka ovog članka mora biti obrazložena.

(3) ¹Zahtjev iz stavka 1. ovog članka mora se podnijeti u roku od 8 (slovima: osam) dana od dana kada je stranka koja izuzeće zahtijeva saznala za imenovanje arbitra ili za neku okolnost iz stavka 1. ovoga članka.

(4) ¹Stranka može zahtijevati izuzeće arbitra kojeg je imenovala ili u čijem je imenovanju sudjelovala samo ako je razlog za izuzeće nastao ili je stranka za njega saznala tek nakon što je arbitar imenovan.

(5) ¹Arbitar čije se izuzeće traži može se povući i vlastitom odlukom.

(6) ¹Arbitar koji se povukao ili koji je izuzet nema pravo na nagradu ni na naknadu troškova postupka.

Članak 26.

(1) ¹Stranka u postupku može zatražiti od ravnatelja Arbitražnog sudišta da se provede postupak za donošenje odluke o prestanku mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti.

(2) ¹Postupak za donošenje odluke iz stavka 1. ovoga članka ravnatelj Arbitražnog sudišta može pokrenuti i po službenoj dužnosti.

(3) ¹Pojedinačnom odlukom ravnatelj Arbitražnog sudišta odlučit će o prestanku mandata arbitra zbog neobavljanja dužnosti. ²Odluka iz prve rečenice ovog stavka mora biti obrazložena.

(4) ¹O prijedlogu za opoziv ravnatelj Arbitražnog sudišta odlučuje nakon što je arbitru dana prilika da se izjasni o tom prijedlogu.

(5) ¹Mandat opozvanog arbitra prestaje dostavom odluke ravnatelja Arbitražnog sudišta strankama u arbitražnom postupku.

(6) ¹Arbitar čiji je mandat prestao ima pravo na naknadu troškova koje je imao u postupku, kao i na primjerenu nagradu za obavljeni rad samo ako je do neobavljanja dužnosti došlo uslijed opravdanih razloga.

(7) ¹Svoj zahtjev za naknadu troškova i primjerenu nagradu iz prethodnog stavka ovog članka arbitar je dužan postaviti u roku od 8 (slovima: osam) dana nakon što mu odluka o prestanku mandata bude dostavljena. ²Ukoliko propusti rok iz prve rečenice ovog stavka, arbitar gubi pravo tražiti naknadu troškova i primjerenu nagradu.

(8) ¹O naknadi troškova i primjerenoj nagradi iz stavka 6. ovog članka odlučuje ravnatelj Arbitražnog sudišta, nakon što je saslušao arbitra te druge članove arbitražnog vijeća, ako je arbitar bio član arbitražnog vijeća.

(9) ¹Arbitar pristaje na primjenu odredaba ovoga članka potpisivanjem izjave o prihvatanju dužnosti.

M) Ponavljanje rasprave u slučaju izmjene sastava arbitražnog suda

Članak 27.

(1) ¹Ako se izmijeni sastav arbitražnog vijeća, rasprava će se ponoviti. ²Arbitražni sud može, ako stranke na to pristanu, odlučiti da se u slučaju iz prve rečenice ovog stavka rasprava ne ponavlja.

(2) ¹Ako je izabran ili imenovan novi arbitar pojedinac, rasprava se mora ponoviti.

IV. ARBITRAŽNI POSTUPAK

A) Tužba

Članak 28.

(1) ¹Arbitražni postupak pokreće se tužbom, osim u slučaju da se stranke nisu drugačije sporazumjele.

(2) ¹Tužba se podnosi Arbitražnom sudištu i mora sadržavati:

a) imena i adrese stranaka;

b) adresu elektroničke pošte stranaka i broj telefona stranaka, ukoliko su isti poznati;

c) navode o arbitražnom sporazumu, ako je isti sklopljen;

d) navode o imenovanju arbitra,;

e) oznaku vrijednosti predmeta spora;

f) tužbeni zahtjev;

g) činjenice na kojima se tužbeni zahtjev temelji;

h) dokaze kojima se utvrđuju činjenice iz prethodne točke ovog stavka.

(3) ¹Ako postoji, uz tužbu mora biti priložena i preslika glavnog ugovora, odnosno ugovora o arbitraži ako isti nije sadržan u glavnom ugovoru.

(4) ¹Arbitražni postupak pri Arbitražnom sudištu započinje onoga dana kada Arbitražno sudište zaprimi tužbu.

B) Odgovor na tužbu

Članak 29.

(1) ¹Arbitražno sudište dostavlja tuženiku tužbu i njezine priloge te određuje rok za podnošenje pisanog odgovora na tužbu.

(2) ¹Odgovor na tužbu se podnosi Arbitražnom sudištu koje ga po primitku, zajedno s priložima, dostavlja tužitelju.

(3) ¹Odredbe članka 28. stavka 2. i 3. Arbitražnih pravila primjenjuju se na odgovarajući način i na odgovor na tužbu.

(4) ¹Tužba se neće dostaviti tuženiku na odgovor prije nego što je tužitelj uplatio cjelokupan predujam troškova arbitražnog postupka.

C) Prigovor nenadležnosti arbitražnog suda

Članak 30.

(1) ¹Arbitražni sud može odlučivati o svojoj nadležnosti, uključujući i odlučivanje o svakom prigovoru o postojanju ili valjanosti ugovora o arbitraži. ²U tu će se svrhu arbitražna klauzula koja je sastavni dio nekog ugovora smatrati kao sporazum nezavisan od ostalih odredaba tog ugovora. ³Odluka arbitražnog suda o tome da je ugovor iz druge rečenice ovog stavka ništav sama po sebi ne znači da ni arbitražna klauzula nije valjana.

(2) ¹Prigovor da arbitražni sud nije nadležan mora se podnijeti najkasnije kad i odgovor na tužbu ili – u odnosu na protutužbu ili prigovor radi prijeboja – u odgovoru na protutužbu ili na prigovor radi prijeboja. ²Okolnost što je stranka imenovala arbitra ili što je sudjelovala u imenovanju arbitra ne lišava je prava na taj prigovor. ³Prigovor da arbitražni sud prekoračuje granice svojih ovlaštenja mora se podnijeti čim predmet za koji se tvrdi da prelazi djelokrug njegovih ovlaštenja bude iznesen u arbitražnom postupku. ⁴Arbitražni sud može u oba slučaja dopustiti naknadno podnošenje prigovora ako smatra da je zakašnjenje opravdano, vodeći pri tome posebnog računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

(3) ¹Arbitražni sud može odlučivati o prigovoru iz stavka 2. ovoga članka kao o prethodnom pitanju ili u odluci o biti spora.

(4) ¹Arbitražni sud može nastaviti postupak i donijeti pravorijek, bez obzira na eventualni postupak koji se vodi pred državnim sudom u vezi njegove nadležnosti.

D) Gubitak prava na prigovor zbog sudjelovanja u arbitraži

Članak 31.

(1) ¹Stranka koja zna ili je morala znati da neka odredba mjerodavnog zakona o arbitraži od čije primjene stranke mogu odustati, ili da neki uvjet koji proizlazi iz ugovora o arbitraži nije poštovan, pa unatoč tome nastavi sudjelovati u arbitraži bez da je odmah prigovorila tom nepoštovanju, ili ako ne prigovori u roku koji je za to određen, gubi pravo prigovora zbog tog nepoštovanja.

E) Protutužba

Članak 32.

(1) ¹Tuženik može u odgovoru na tužbu podnijeti Arbitražnom sudištu protutužbu, ako zahtjev protutužbe proizlazi iz pravnog odnosa obuhvaćenog sklopljenim ugovorom o arbitraži.

(2) ¹Tuženik može podnijeti protutužbu i sve do zaključenja raspravljanja pred arbitražnim sudom, ako se s time suglasi tužitelj.

(3) ¹Na protutužbu se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovih Arbitražnih pravila odnosne na tužbu.

F) Prigovor radi prebijanja

Članak 33.

(1) ¹Tuženik može u odgovoru na tužbu istaknuti prigovor radi prebijanja kojim traži da arbitražni sud utvrdi tražbinu na koju se poziva u tom prigovoru i prebije je s tražbinom iz tužbe samo ako arbitražni sud nađe da je zahtjev tužitelja osnovan. ²Tuženik može prigovor radi prebijanja iz prve rečenice ovog stavka istaknuti i sve do zaključenja raspravljanja pred arbitražnim sudom, ako se s time suglasi tužitelj.

(2) ¹Prigovor radi prebijanja iz stavka 1. ovog članka tuženik može istaknuti samo ako isti proizlazi iz pravnog odnosa obuhvaćenog sklopljenim ugovorom o arbitraži. ¹Smatrat će se da je uvjet iz prve rečenice ovog stavka ispunjen ako tužitelj ne prigovori nadležnosti arbitražnog suda za raspravljanje i odlučivanje o tom prigovoru najkasnije do trenutka upuštanja u raspravljanje o njegovoj osnovanosti.

(3) ¹U odnosu na dužnost stranke na predumjljivanje troškova arbitražnog postupka, na prigovor radi prebijanja primjenjuju se odredbe ovih Arbitražnih pravila koja vrijede za protutužbu.

(4) ¹Ako ocijeni da je to svrhovito, arbitražni sud može donijeti odluku o razdvajanju postupka u povodu tužbe i prigovora radi prebijanja te odrediti tuženiku rok u kojemu svoj prigovor radi prebijanja mora preinačiti u tužbu u kojoj će istaknuti bezuvjetni tužbeni zahtjev.

(5) ¹Pristojbe i predjumi uplaćeni prije razdvajanja postupaka smatrat će se uplaćenim i u razdvojenom postupku.

(6) ¹Učinci isticanja prigovora radi prebijanja računat će se u razdvojenom postupku u povodu tužbe koju će tuženik podnijeti na osnovi prigovora (na primjer prekid zastare) od vremena isticanja tog prigovora u postupku prije razdvajanja.

(7) ¹U slučaju razdvajanja postupaka, nadležnost arbitražnog suda koji je vodio postupak ostaje i za vođenje postupka u povodu tužbe utemeljene na prigovoru radi prebijanja nakon razdvajanja postupaka.

(8) ¹Ako tuženik ne podnese tužbu umjesto prigovora radi prebijanja u roku iz stavka 4. ovog članka, smatrat će se da je povukao prigovor radi prebijanja, te je u tom slučaju dužan tužitelju naknaditi troškove sukladno odgovarajućoj primjeni odredbi ovih Arbitražnih pravila odnosnih na slučaj povlačenja protutužbe.

G) Određenje zadaće arbitražnog suda

Članak 34.

(1) ¹Arbitražni sud može odmah nakon osnivanja sastaviti ispravu kojom se određuje zadaća arbitražnog suda. ²Ta isprava može sadržavati pogotovo:

- a) imena i podatke o strankama;
- b) poštanske adrese i adrese elektroničke pošte stranaka i njihovih zastupnika na koje se mogu slati obavijesti te putem kojih se može odvijati komunikacija za potrebe arbitražnog postupka;
- c) imena, podatke te poštanske adrese i adrese elektroničke pošte arbitara na koje se mogu slati obavijesti te putem kojih se može odvijati komunikacija za potrebe arbitražnog postupka;
- d) podatke o ustroju arbitražnog suda;
- e) navođenje arbitražnog sporazuma između stranaka kao osnove nadležnosti arbitražnog suda;
- f) mjesto arbitraže;
- g) jezik arbitraže;
- h) podatke o mjerodavnom materijalnom pravu;
- i) podatke o mjerodavnim pravilima postupka;
- j) podatke o načinu donošenja procesnih odluka od strane arbitražnog suda;
- k) pravila o obliku i načinu predlaganja dokaza arbitražnom sudu;
- l) pravila o načinu saslušanja svjedoka i vještaka u arbitražnom postupku;
- m) pravila o sadržaju i obliku podnesaka stranaka i načinu podnošenja arbitražnom sudu i strankama;
- n) sažetak tvrdnji i navoda stranaka te njihovih zahtjeva;
- o) sporna pitanja koja arbitražni sud treba riješiti;
- p) naznaku da su arbitri prihvatili svoje imenovanje, da stranke prihvaćaju nadležnost arbitražnog suda te da je on ovlašten riješiti spor u skladu s ovom ispravom, da stranke nemaju nikakvih prigovora prema bilo kojem od arbitara i da smatraju arbitre nepristranim i neovisnim, te da je arbitražni sud valjano osnovan odnosno – u suprotnom slučaju – naznaka da između stranaka postoji spor o nadležnosti;

r) privremeni vremenski raspored poduzimanja radnji u postupku.

(2) ¹Nacrt isprave iz stavka 1. ovoga članka arbitražni će sud dostaviti strankama i odrediti im rok za očitovanje. ²Radi sastavljanja te isprave, dogovora o njenom sadržaju i potpisivanju može se održati posebno ročište, ako arbitražni sud ocijeni da je to potrebno.

(3) ¹Arbitražni sud dužan je sastaviti ispravu o određenju zadaće arbitražnog suda ako su se stranke o tome sporazumjele na način propisan za sklapanje ugovora o arbitraži ili naknadno tijekom postupka razmjenom podnesaka ili na ročištu.

(4) ¹Ako arbitražni sud, u slučaju stavka 1. ovoga članka, u roku od 30 (slovima: trideset) dana od dana svog osnivanja ne donese zaključak o sastavljanju isprave o određenju njegove zadaće, smatrat će se da je odlučio da se takva isprava neće sastaviti.

(5) ¹Isprava o određenju zadaće arbitražnog suda neće se sastavljati u radnim sporovima, osim ako su ispunjene pretpostavke iz stavka 3. ovoga članka.

H) Potpisivanje i odobrenje isprave o određenju zadaće arbitražnog suda

Članak 35.

(1) ¹Ispravu o određenju zadaće arbitražnog suda potpisat će arbitri i stranke.

(2) ¹Isprava iz stavka 1. ovoga članka treba biti sastavljena i potpisana najkasnije u roku od 30 (slovima: trideset) dana od dana osnivanja arbitražnog suda ili od dana donošenja zaključka o sastavljanju isprave o određenju njegove zadaće, ovisno o tome koji je od ta dva dana kasniji. ²Taj rok ravnatelj Arbitražnog sudišta ili osoba koju on ovlasti može produljiti na obrazloženi zahtjev arbitražnog suda.

(3) ¹Ako neka od stranaka odbije sudjelovati u sastavljanju isprave ili je odbije potpisati, isprava će se uputiti na odobrenje Arbitražnom sudištu. ²O odobrenju odlučuje ravnatelj Arbitražnog sudišta.

I) Način provođenja i vremenski okvir arbitražnog postupka

Članak 36.

(1) ¹Ako Arbitražnim pravilima nije drukčije određeno, arbitražni sud će provesti postupak na način koji smatra primjerenim.

(2) ¹Arbitražni sud će – nakon što je o tom pitanju saslušao stranke – bez odgode odrediti okvirni vremenski raspored arbitaže, osim ako to već nije učinio u ispravi o zadaći arbitražnog suda.

(3) ¹Arbitražni je sud dužan održati prvo ročište u roku od 30 (slovima: trideset) od dana konstituiranja arbitražnog suda, osim ako nisu ispunjeni uvjeti za donošenje odluke bez održavanja ročišta.

(4) ¹Arbitražni sud dužan je dovršiti arbitražni postupak u roku od godine dana od dana konstituiranja arbitražnog suda.

(5) ¹Ravnatelj Arbitražnog sudišta može na obrazloženi zahtjev arbitražnog suda produžiti rok iz prethodnog stavka ovoga članka, ako nađe da za to postoje opravdani razlozi.

J) Spajanje i razdvajanje postupaka

Članak 37.

(1) ¹Ako stranke u sporu podnesu jedna protiv druge samostalne tužbe iz istih ili različitih pravnih odnosa za koje su ugovorile nadležnost arbitražnog suda pri Arbitražnom sudištu, ravnatelj Arbitražnog sudišta nastojat će, ako bi to bilo svrhovito s obzirom na sporove koji su pokrenuti tim tužbama, da se raspravljanje i odlučivanje o njima spoji i nastavi pred arbitražnim sudom u istom sastavu.

(2) ¹Arbitražni sud može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, da se postupak koji se vodi protiv više tuženika prema kojima se spor prema zakonu ili prirodi pravnog posla ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.

(3) ¹Arbitražni sud može odlučiti, na zahtjev bilo koje od stranaka, osim ako se stranke tome suglasno usprotive, da se postupak koji su zajednički pokrenuli više tužitelja prema kojima se spor prema zakonu ili prirodi pravnog posla ne mora riješiti samo na jednak način, razdvoji u odnosu na pojedine od njih ako se prema jednome ili nekim od njih privremeno ne može voditi.

(4) ¹U slučajevima iz stavka 2. i 3. ovoga članka stranke su dužne uplatiti dodatne upisne pristojbe i predujmove za vođenje razdvojenih postupaka kao da su oni pokrenuti kao posebni postupci. ²Ako se ti iznosi ne uplate u roku koji odredi ravnatelj Arbitražnog sudišta, do razdvajanja postupka neće doći.

(5) ¹Arbitražni sud odlučit će o tome hoće li se parnične radnje poduzete u postupku prije njegova razdvajanja ponoviti i u razdvojenim postupcima, vodeći pri tome posebnog računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

(6) ¹Nakon što prestane razlog zbog kojega je došlo do razdvajanja postupka, razdvojeni postupci mogu se ponovno spojiti.

K) Suparničari

Članak 38.

- (1) ¹Više osoba mogu tužiti ili biti tuženi jednom tužbom (*suparničari*) samo ako su u pogledu predmeta spora u pravnoj zajednici ili ako njihova prava i obveze proistječu iz bitno iste činjenične i pravne osnove, a osobito ako se spor prema zakonu ili prirodi pravnog odnosa može prema njima riješiti samo na isti način.
- (2) ¹Solidarni vjerovnici i solidarni dužnici mogu biti obuhvaćeni istom tužbom kao suparničari.
- (3) ¹Tužitelj može tužbom obuhvatiti dva tuženika tražeći da arbitražni sud prihvati zahtjev prema sljedećem tuženiku u slučaju da bude odbijen prema onome koji je u tužbi naveden prije njega samo ako na to pristanu oba tuženika.

L) Umješak

Članak 39.

- (1) ¹Osoba koja ima pravni interes da se kao umješak pridruži jednoj od stranaka u sporu može se pridružiti toj stranci ako se s time suglase obje stranke.

M) Rokovi

Članak 40.

- (1) ¹Stranke mogu sporazumno produljiti rokove za izvršenje određenih procesnih radnja stranaka utvrđene arbitražnim pravilima ili zaključkom arbitražnog suda.
- (2) ¹Ravnatelj Arbitražnog sudišta i arbitražni sud ovlašteni su – u granicama svoje nadležnosti – u opravdanim slučajevima produljiti rokove za izvršenje određenih procesnih radnji utvrđenih arbitražnim pravilima ili zaključkom arbitražnog suda, vodeći pri tome posebnog računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.
- (3) ¹Arbitražni sud će uzimajući u obzir sve okolnosti ocijeniti mogu li se uvažiti procesne radnje stranaka poduzete nakon isteka utvrđenih rokova, vodeći pri tome posebnog računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

N) Dokazivanje

Članak 41.

- (1) ¹Arbitražni sud odlučuje o dopustivosti, važnosti, značenju i dokaznoj snazi ponuđenih i izvedenih dokaza te o tome na kojoj stranci leži teret dokazivanja istinitosti određenog činjeničnog navoda.

(2) ¹Arbitražni sud može, ako nađe da je to svrhovito, zatražiti od stranke da arbitražnom sudu i drugoj stranci, u roku koji odredi arbitražni sud, uputi sažet pregled isprava i drugih dokaza koje ta stranka namjerava predložiti radi utvrđivanja spornih činjenica iznesenih u tužbi ili u odgovoru na tužbu. ²Prilikom određivanja roka iz prve rečenice ovog stavka, arbitražni sud će posebno voditi računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

(3) ¹Tijekom arbitražnog postupka arbitražni sud može u granicama svojih ovlaštenja zatražiti od stranaka da podnesu isprave ili druge dokaze u roku koji odredi. ²Prilikom određivanja roka iz prve rečenice ovog stavka, arbitražni sud će posebno voditi računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

(4) ¹Arbitražno vijeće može odlučiti da se izvođenje određenih dokaza povjeri arbitru predsjedniku vijeća ili arbitru članu arbitražnog vijeća.

O) Saslušanje svjedoka na usmenoj raspravi

Članak 42.

(1) ¹Ako je potrebno saslušati svjedoke, svaka je stranka dužna najmanje 8 (slovima: osam) dana prije dana održavanja ročišta priopćiti podneskom arbitražnom sudu i drugoj stranci, ako to već nije učinila na prethodno održanom ročištu, imena i adrese svjedoka koje namjerava predložiti te naznačiti predmet svjedočenja i jezik na kojemu će se saslušanje svjedoka obaviti.

(2) ¹Ako se stranke o tome nisu drukčije sporazumjele, arbitražni sud može odrediti način na koji će se svjedoci saslušavati.

(3) ¹Arbitražni sud može odrediti da se svjedok ili svjedoci udalje za vrijeme saslušavanja drugih svjedoka.

P) Vještaci

Članak 43.

(1) ¹Arbitražni sud može, nakon što strankama omogući da se o tome izjasne, imenovati jednog ili više vještaka radi podnošenja nalaza i mišljenja o određenim pitanjima o kojima treba odlučiti arbitražni sud, kad je radi utvrđivanja ili razjašnjenja kakve činjenice potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže. ²Arbitražni će sud dostaviti strankama primjerak odluke o imenovanju vještaka i o određenju njegove zadaće.

(2) ¹Kad primi nalaz i mišljenje vještaka, arbitražni sud dostavit će prijepis izvješća strankama i omogućiti im da se o njemu u pisanom obliku izjasne. ²Stranke su ovlaštene pregledati svaku ispravu na koju se vještak u svojem izvješću poziva.

R) Troškovi izvođenja dokaza

Članak 44.

(1) ¹Arbitražni će sud prigodom određivanja saslušanja svjedoka, vještačenja ili izvođenja nekog drugog dokaza, u dogovoru s ravnateljem Arbitražnog sudišta, zaključkom utvrditi predujam za pokriće troškova izvođenja pojedinog dokaza i odrediti rok u kojemu taj predujam treba biti uplaćen, vodeći pri tome posebnog računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

(2) ¹Ako predujam ne bude uplaćen u roku koji je za to određen, dokaz se neće izvesti.

S) Usmena rasprava

Članak 45.

(1) ¹Arbitražni sud dužan je pravodobno izvijestiti stranke o zakazivanju usmene rasprave uz navođenje podataka o datumu, satu i mjestu održavanja raspravnog ročišta, vodeći pri tome posebnog računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

(2) ¹Usmena rasprava održava se uz isključenje javnosti, osim ako se stranke nisu drukčije sporazumjele.

(3) ¹Tijek usmene rasprave pred arbitražnim sudom tonski se snima. ²Iznimno, arbitražni sud na temelju obrazloženog zahtjeva najmanje jedne od stranaka ili na prijedlog ravnatelja Arbitražnog sudišta, može odlučiti da se tijekom usmene rasprave pred arbitražnim sudom snima na video zapis.

(4) ¹Arbitražni će sud u dogovoru s ravnateljem Arbitražnog sudišta dati izraditi transkripciju ili prijevod snimke tijeka usmene rasprave sačinjene na temelju stavka 3. ovog članka ako smatra da je to potrebno s obzirom na okolnosti slučaja ili ako to zatraži jedna od stranaka. ²Ako izrada transkripcije ili prijevoda snimke tijeka usmene rasprave bude donesena na temelju zahtjeva jedne od stranaka, ista je dužna položiti predujam za podmirenje odgovarajućih troškova. ³Ako se predujam iz druge rečenice ovog stavka ne položi u roku koji za to odredi ravnatelj Arbitražnog sudišta, transkripcija ili prijevod snimke tijeka usmene rasprave neće se sačiniti.

(5) ¹Na temelju obrazloženog zahtjeva najmanje jedne od stranaka ili na prijedlog arbitražnog suda, ravnatelj Arbitražnog sudišta može odlučiti da se o tijeku usmene rasprave vodi pismeni zapisnik koji će u potpunosti sadržavati sve izrečeno tokom usmene rasprave. ²Ako odluka iz prve rečenice ovog stavka bude donesena na temelju zahtjeva jedne od stranaka, ista je dužna položiti predujam za podmirenje odgovarajućih troškova. ³Ako se predujam iz druge rečenice ovog stavka ne položi u roku koji za to odredi ravnatelj Arbitražnog sudišta, pismeni zapisnik iz prve rečenice ovog stavka neće se voditi.

T) Upravljanje usmenom raspravom

Članak 46.

(1) ¹Arbitar pojedinac odnosno predsjednik arbitražnog vijeća upravlja usmenom raspravom te pri tom napose vodi računa da se o svim pitanjima potrebnim za donošenje pravorijeka svestrano i potpuno raspravi.

(2) ¹Arbitar pojedinac odnosno predsjednik arbitražnog vijeća dužan je usmenom raspravom upravljati odražavajući svijest o nezavisnosti stranaka arbitražnog postupka, vodeći se načelom jednakosti parničnih stranaka te poštujući čast i dostojanstvo svakog sudionika arbitražnog postupka. ²Usmenom raspravom treba upravljati na način koji će uvažavati i poticati vješt izričaj opće i pravne misli, vodeći pri tome posebnog računa o izbjegavanju odugovlačenja postupka.

(3) ¹Arbitar pojedinac odnosno predsjednik arbitražnog vijeća vodit će računa da stranke arbitražnog postupka i njihovi zastupnici i savjetnici na raspravi sudjeluju prikladno odjeveni. ²Zastupnici i savjetnici stranaka koji su odvjetnici na raspravi mogu sudjelovati odjeveni u uniforme, ukoliko je nošenje uniformi na raspravama predviđeno odredbama profesionalnih komora kojih su oni članovi.

(4) ¹Strankama arbitražnog postupka i njihovim zastupnicima i savjetnicima na raspravi je dozvoljena upotreba elektroničkih naprava – osim naprava za snimanje zvuka, slika i video zapisa – pod uvjetom da upotrebom istih ne ometaju raspravu.

U) Održavanje reda na usmenoj raspravi

Članak 47.

(1) ¹Arbitar pojedinac ili predsjednik arbitražnog vijeća nemaju ovlast izreći kazne stranci arbitražnog postupka ili njenom zastupniku ili savjetniku koji svojim ponašanjem ometa tok usmene rasprave. ²Ako stranka arbitražnog postupka ili njen zastupnik ili savjetnik svojim ponašanjem ometaju tok usmene rasprave do te mjere da je po ocjeni arbitra pojedinca ili predsjednika arbitražnog vijeća usmenu raspravu nemoguće nastaviti, ista će za taj dan biti odgođena. ³U slučaju iz druge rečenice ovog stavka arbitar pojedinac ili predsjednik arbitražnog vijeća dužni su o odgodi odmah obavijestiti ravnatelja Arbitražnog sudišta koji je pak dužan zbog proizašlog odmah obavijestiti organe javnog reda i mira te poduzeti sve korake radi izvršenja pravde u punom opsegu prava.

(2) ¹U slučaju iz druge rečenice stavka 1. ovog članka, stranka ili njen zastupnik ili savjetnik koja je odgodu prouzrokovala dužna je protivnoj stranci naknaditi troškove koji su time izazvani, neovisno o ishodu spora. ²O tome će arbitražni sud voditi računa prigodom odlučivanja o naknadi troškova postupka.

(3) ¹Određbe stavka 1. ovog članka ne isključuju pravo i obvezu arbitra pojedinca ili predsjednika arbitražnog vijeća da se radi otklanjanja neposredne ugroze obrati službi osiguranja Arbitražnog sudišta.

V) Zaključenje rasprave

Članak 48.

(1) ¹Kad arbitražni sud utvrdi da je predmet u dovoljnoj mjeri raspravljen te da može donijeti odluku, zaključit će raspravu. ²Arbitražni sud može odlučiti da se zaključena rasprava ponovno otvori ako je to potrebno radi dopune postupka ili razjašnjenja važnih pitanja.

V. PRIVREMENE MJERE

A) Vrste privremenih mjera

Članak 49.

(1) ¹Ugovaranjem nadležnosti Arbitražnog sudišta, stranke pristaju na nadležnost Arbitražnog sudišta i arbitražnog suda za određivanje privremenih mjera u skladu s odredbama ovih arbitražnih pravila.

(2) ¹Ako se stranke nisu drukčije sporazumjele, arbitražni sud može na zahtjev jedne od stranaka privremenom mjerom osiguranja naložiti bilo kojoj od njih da poduzme određenu mjeru koju arbitražni sud smatra potrebnom, a osobito:

a) naložiti poduzimanje određenih radnji radi održanja ili uspostave određenog stanja stvari dok traje arbitražni postupak;

b) zabraniti jednoj od stranaka poduzimanje određene radnje;

c) dopustiti jednoj od stranaka poduzimanje određenih radnji radi očuvanja postojećega stanja ili uspostave prijašnjega stanja;

d) odrediti oduzimanje određenih stvari i njihovo povjeravanje na čuvanje predlagatelju ili trećoj osobi;

e) urediti privremeno odnose među strankama;

f) naložiti stranci polaganje jamčevine kao uvjeta za određivanje neke druge privremene mjere, ili kao uvjeta za neodređivanje te mjere, ili kao mjere za pojačanje učinkovitosti drugih izrečenih mjera ili kao osiguranja iz kojega bi predlagatelj privremene mjere mogao namiriti svoju utuženu tražbinu, uključujući i pravo na naknadu troškova postupka;

g) odrediti i provesti osiguranje dokaza.

B) Postupak određivanja privremenih mjera

Članak 50.

(1) ¹Arbitražni sud odredit će privremenu mjeru tek nakon što drugoj stranci omogući da se izjasni o prijedlogu za njezino određivanje.

(2) ¹Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka, arbitražni sud može odrediti privremenu mjeru i prije nego što je drugoj stranci bilo omogućeno da se izjasni o prijedlogu. ²Određivanje privremene mjere sukladno odredbama prve rečenice ovog stavka moguće je samo ako stranka koja traži njezino određivanje učini vjerojatnim da bi to bilo nužno radi učinkovitosti privremene mjere.

(3) ¹U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, stranka koja traži određivanje privremene mjere dužna je priopćiti arbitražnom sudu sve okolnosti važne za odluku arbitražnog suda te izjavu da će odgovarati za štetu uzrokovanu propuštanjem davanja obavijesti o okolnostima koje su joj bile poznate ili su joj morale biti poznate. ²U svakom slučaju, arbitražni sud dužan je omogućiti drugoj stranci da se izjasni o prijedlogu čim to po prirodi stvari bude moguće te – nakon prijema izjašnjenja druge stranke – po potrebi preispitati donesenu odluku o privremenoj mjeri.

(4) ¹Odluka o privremenoj mjeri donosi se u obliku pravorijeka i mora biti obrazložena. ²U osobito hitnim slučajevima privremena mjera može se izdati i bez obrazloženja. ³Ako bude potrebno obratiti se sudu radi ovrhe privremene mjere ili ako to zatraži protivna stranka, izradit će se obrazloženi pisani otpis odluke o privremenoj mjeri.

(5) ¹Stranke su dužne bez odlaganja obavijestiti ravnatelja Arbitražnog sudišta o postupanju prema određenim mjerama osiguranja.

C) Određivanje privremenih mjera prije osnivanja arbitražnog suda

Članak 51.

(1) ¹Ako budu ispunjene pretpostavke za određivanje privremenih mjera prije osnivanja arbitražnog suda, te mjere može kao arbitar pojedinac odrediti ravnatelj Arbitražnog sudišta ili arbitar s liste arbitara Arbitražnog sudišta kojeg on imenuje, u skladu s odredbama Arbitražnih pravila. ²Ravnatelj Arbitražnog sudišta i imenovani arbitar imaju do osnivanja arbitražnog suda sva ovlaštenja koja u arbitražnom postupku ima arbitražni sud u vezi s određivanjem, provedbom i održavanjem na snazi privremenih mjera.

(2) ¹U iznimno hitnim slučajevima, ravnatelj Arbitražnog sudišta ili arbitar koga on imenuje mogu odrediti u povodu prijedloga stranke privremenu mjeru u skladu s odredom stavka 1. ovoga članka i prije podnošenja tužbe arbitražnom sudu. ²U tom će se slučaju u odluci o određivanju privremene

mjere odrediti rok za podnošenje tužbe. ³Ako tužba ne bude podnesena u tom roku, privremena mjera će se staviti izvan snage.

(3) ¹Nakon što bude osnovan, arbitražni sud može postupiti u povodu privremenih mjera koje su određene prema odredbama stavaka 1. i 2. ovoga članka kao da ih je sam odredio.

D) Troškovi određivanja privremenih mjera

Članak 52.

(1) ¹Stranka koja predloži određivanje privremenih mjera dužna je na zahtjev ravnatelja Arbitražnog sudišta – ovisno o okolnostima slučaja – uplatiti predujam materijalnih troškova arbitraže, odnosno predujam za pokriće troškova određivanja i provedbe privremenih mjera koje će poduzeti ravnatelj Arbitražnog sudišta, imenovani arbitar ili arbitražni sud, uz odgovarajuću primjenu odredaba Pravilnika o troškovima arbitražnog postupka.

(2) ¹Radnje u povodu prijedloga za određivanje privremenih mjera neće se poduzimati prije uplate upisne pristojbe i predujma određenog sukladno odredbama stavka 1. ovog članka.

VI. PRAVORIJEK

A) Donošenje, dostava, ispravak, tumačenje i dopuna pravorijeka

Članak 53.

(1) ¹Arbitražni sud je dužan podnijeti ravnatelju Arbitražnog sudišta nacrt pravorijeka radi ispitivanja i odobrenja najkasnije u roku od 20 (slovima: dvadeset) dana od zaključenja ročišta za glavnu raspravu, odnosno od ispunjenja drugih uvjeta za njegovo donošenje, vodeći računa o rokovima za dovršenje arbitražnog postupka iz članka 36. ovih Arbitražnih pravila. ²U povodu obrazloženog zahtjeva arbitražnog suda, ravnatelj Arbitražnog sudišta može rok za podnošenje nacrta pravorijeka produžiti za još 20 (slovima: dvadeset) dana.

(2) ¹Konačni pravorijek dostavit će se strankama kad ravnatelj Arbitražnog sudišta utvrdi da su podmirile Arbitražnom sudištu sve troškove arbitražnog postupka.

(3) ¹Potvrdu o pravomoćnosti i ovršnosti pravorijeka izdaje ravnatelj Arbitražnog sudišta.

(4) ¹Svaka od strana u arbitražnom postupku može od arbitražnog suda zahtijevati:

a) da ispravi greške u računanju, pisanju i tiskanju, kao i greške sličnog oblika ili vrste;

b) da pruži tumačenje određenih dijelova arbitražnog pravorijeka;

c) da donese dopunski pravorijek o onim zahtjevima koji su postavljeni tokom arbitražnog postupka, ali o kojima u izvornom pravorijeku nije odlučeno.

(5) ¹Rok za podnošenje zahtjeva iz stavka 4. ovog članka je 30 (slovima: trideset) dana od dana donošenja arbitražnog pravorijeka.

(6) ¹Rok za ispravak iz stavka 4. točke a) ili tumačenje iz stavka 4. točke b) ovog članka je 30 (slovima: trideset) dana od dana podnošenja zahtjeva za ispravak ili tumačenje. ²Rok za donošenje dopunskog pravorijeka iz stavka 4. točke c) ovog članka je 60 (slovima: šezdeset) dana od dana podnošenja zahtjeva za donošenje dopunskog pravorijeka.

(7) ¹Arbitražni sud može samostalno postupiti po odredbama stavka 4. točke a) ovog članka i bez podnošenja odgovarajućeg zahtjeva od strane stranke u arbitražnom postupku. ²Ispravak iz navedene odredbe može izvršiti predsjednik arbitražnog vijeća samostalno.

(8) ¹Na donošenje ispravka iz stavka 4. točke a), tumačenja iz stavka 4. točke b) i dopunskog pravorijeka iz stavka 4. točke c) ovog članka primjenjuju se – *mutatis mutandis* – odredbe stavka 1., 2. i 3. ovog članka, kao i odredbe članka 54. i 56. ovih Arbitražnih pravila. ²U slučaju da su povodom zahtjeva iz stavka 4. ovog članka nastali dodatni troškovi, arbitražni sud će o njima odlučiti primjenom odredbi članka 57. ovih Arbitražnih pravila.

B) Ovlaštenja ravnatelja Arbitražnog sudišta

Članak 54.

(1) ¹Ravnatelj Arbitražnog sudišta može prisustvovati raspravnim ročištima.

(2) ¹Ravnatelj Arbitražnog sudišta može, poštujući pravo odlučivanja arbitražnog suda o biti spora, ukazati na potrebu preinake forme nacrtu pravorijeka podnesenog radi ispitivanja i odobrenja u smislu članka 53. stavak 1. Arbitražnih pravila.

(3) ¹Ispitivanje nacrtu pravorijeka obavlja ravnatelj Arbitražnog sudišta ili član stručne službe Arbitražnog sudišta kojem ravnatelj Arbitražnog sudišta povjeri taj zadatak.

(4) ¹Ako arbitražni sud ne prihvati ukazanu potrebu preinake forme podnesenog nacрта, o opravdanosti tih upozorenja odlučuje ravnatelj Arbitražnog sudišta.

(5) ¹Pravorijek arbitražnog suda ne može se dostaviti strankama prije nego što ga u pogledu njegove forme odobri osoba iz stavka 3. ovog članka.

C) Pravorijek bez održavanja ročišta

Članak 55.

(1) ¹Arbitražni sud može donijeti pravorijek bez zakazivanja ročišta ako na temelju tužbe ili odgovora na tužbu, te priloga uz te podneske, ocijeni da činjenično stanje nije sporno, odnosno da se može utvrditi na temelju isprava koje su stranke podnijele, te ako ne postoje druge smetnje za njegovo donošenje.

(2) ¹U slučaju iz stavka 1. ovoga članka arbitražni sud će prethodno obavijestiti stranke da je stava da su ispunjeni uvjeti za donošenje pravorijeka bez održavanja ročišta te da će ga donijeti.

(3) ¹Ako koja od stranaka zatraži da se održi ročište radi rasprave o stavu suda da su ispunjeni uvjeti za donošenje pravorijeka bez održavanja ročišta, isto se mora održati.

(4) ¹Zahtjev za održavanje ročišta stranka je dužna podnijeti u roku od 8 (slovima: osam) dana od dana dostave obavijesti arbitražnog suda iz stavka 2. ovog članka.

D) Isključenje pravnog lijeka arbitražnom sudu višeg stupnja

Članak 56.

(1) ¹Protiv pravorijeka nije dopušten pravni lijek arbitražnom sudu višeg stupnja.

VII TROŠKOVI

A) Odluka o troškovima arbitražnog postupka

Članak 57.

(1) ¹Na zahtjev stranke, arbitražni sud će u pravorijeku ili u odluci kojom se postupak okončava odrediti koja je stranka i u kojem omjeru dužna naknaditi drugoj stranci troškove potrebne radi vođenja postupka, uključujući i troškove zastupanja, a u kojem omjeru je dužna snositi vlastite troškove.

(2) ¹O troškovima postupka arbitražni sud odlučuje po slobodnoj ocjeni, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, a posebno ishod arbitražnog postupka.

(3) ¹Ako arbitražni sud propusti odlučiti o troškovima, ili je takva odluka moguća tek nakon okončanja arbitražnog postupka, arbitražni će sud o troškovima donijeti poseban pravorijek.

Članak 58.

(1) ¹Ako se arbitražni postupak okonča prije osnivanja arbitražnog suda, na primjer povlačenjem tužbe, ravnatelj Arbitražnog sudišta će kao arbitar pojedinac pravorijekom odlučiti o zahtjevima stranaka za naknadu troškova postupka.

B) Pravilnik o troškovima arbitražnog postupka

Članak 59.

(1) ¹Pravilnik o troškovima arbitražnog postupka utvrđuje svojom odlukom Upravno vijeće Arbitražnog sudišta.

VIII MJERODAVNA POSTUPOVNA PRAVILA I STUPANJE NA SNAGU ARBITRAŽNIH PRAVILA

A) Prihvatanje mjerodavnosti arbitražnih pravila

Članak 60.

(1) ¹Sklapanjem ugovora o arbitraži koju će provesti arbitražni sud pri Arbitražnom sudištu, stranke prihvataju odredbe Arbitražnih pravila.

(2) ¹Ako to nije u protivnosti s mjerodavnim arbitražnim pravom ili Arbitražnim pravilima, stranke se mogu sporazumjeti o pravilima postupka kojih će se arbitri pridržavati ili tako što će ih same odrediti ili upućivanjem na određena pravila, zakon ili na drugi prikladan način.

(3) ¹Ako se stranke nisu sporazumjele o pravilima postupka, arbitražni sud će postupak provesti u skladu s odredbama ovih Arbitražnih pravila, vodeći računa o odredbama zakona mjerodavnog za arbitražu.

(4) ¹Za pitanja koja nisu uređena Arbitražnim pravilima ili odredbama prava mjerodavnog za arbitražu, arbitražni je sud ovlašten sam odrediti pravila postupka ili tako što će ih sam utvrditi ili upućivanjem na određena pravila, zakon ili na drugi prikladan način.

B) Stupanje na snagu Arbitražnih pravila

Članak 61.

(1) ¹Arbitražna pravila stupaju na snagu danom objave na oglasnoj ploči Arbitražnog sudišta.

Ova Arbitražna pravila objavljena su na oglasnoj ploči Arbitražnog sudišta 15. lipnja 2022. te su istog dana stupila na snagu.